

เรื่อง ชบา

รายละเอียด

ชบา ชื่อสามัญ Shoe flower, Hibiscus, Chinese rose

ชบา ชื่อวิทยาศาสตร์ Hibiscus rosa-sinensis L. จัดอยู่ในวงศ์ชบา (MALVACEAE)

ชบา มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า ชุมเบา (ปัตตานี), ใหม่ ใหม่แดง (ภาคเหนือ), บา (ภาคใต้) เป็นต้น โดยต้นชบานี้มีต้นกำเนิดในประเทศจีน อินเดีย และในหมู่เกาะฮาวาย

ลักษณะของดอกชบา :

มีลักษณะเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง ใบค่อนข้างมนรี มีปลายแหลม ขอบของใบเป็นจักเล็กน้อย และมีสีเขียวเข้ม เมื่อขยี้ใบจะเป็นเมือกเหนียว ลักษณะดอกชบา มีทั้งกลีบชั้นเดียวและหลายชั้น หากเป็นชั้นเดียวปกติจะมีกลีบดอก 5 กลีบ มีก้านเกสรอยู่ตรงกลางดอกหนึ่งก้าน ลักษณะของกลีบดอกชบาจะมีขนาดใหญ่ มีหลายสีไม่ว่าจะเป็น ขาว แดง แสด เหลือง ม่วง ชมพู และสีอื่น ๆ โดยดอกชบาแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ ดอกบานเป็นรูปถ้วย, ดอกบานเป็นรูปแผ่นแบน, กลีบดอกบานแบบแผ่โค้ง และขยายพันธุ์ด้วยการปักชำ การติดตา และการเสียบ

ยอด

ประวัติดอกชบา

ความเชื่อของคนโบราณในบ้านเรานั้นยังมีคติกับดอกชบาอยู่ อาจเป็นเพราะเราได้รับดอกชบามาจากอินเดีย จึงได้รับความเชื่อของคนอินเดียมาด้วย เพราะในอินเดียนั้นดอกชบาจะนำมาใช้บูชาเจ้าแม่กาลี และนำมาร้อย พวงมาลัยสวมคอนักโทษประหาร และความหมายของดอกชบาในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย์ จะใช้ ดอกชบาไว้สำหรับลงโทษและประจานผู้หญิงร้ายหรือผู้หญิงแพศยา ด้วยการนำดอกชบามาทัดหูทั้ง 2 ข้าง และ ร้อยดอกชบาแดงเป็นมาลัยใส่ศีรษะและใส่คอ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คนโบราณไม่นิยมใช้และมีคติกับดอกชบานั่นเอง

แต่ความสวยงามของดอกชบานั้น ในต่างประเทศให้สมญานามดอกชบาว่าเป็น ราชนีแห่งไม้ดอกเมืองร้อน (Queen of tropic flower) เลยทีเดียว และยังจัดเป็นดอกไม้ประจำชาติของประเทศมาเลเซีย จากไม้กำ รวมไปถึง รั้วสาวายอีกด้วย ซึ่งเป็นที่ได้รับความนิยมอย่างมากในการนำมาทัดหูหรือแซมผม

สรรพคุณของดอกชบา

1. มีส่วนช่วยบำรุงผิวพรรณ ช่วยบำรุงจิตใจให้สดชื่นแจ่มใส
2. ช่วยฟอกโลหิต
3. ช่วยรักษาและบรรเทาอาการของโรคที่เกี่ยวกับไต
4. ช่วยดับร้อนในร่างกาย แก้กษะหาย และช่วยแก้ไข้ ด้วยการใช้ดอกชบา 4 ใบนำมาแช่ในน้ำต้มสุก 2 แก้วแล้ว ต้มต่างน้ำ (ดอก)
5. ช่วยเรียกน้ำย่อย ทำให้อาการมีรสชาติดีขึ้น ด้วยการใส่รากชบาน้ำไปต้มกับน้ำดื่ม
6. ช่วยแก้ประจำเดือนมาไม่สม่ำเสมอ มีระดูขาว ด้วยการใส่ดอกชบาสดประมาณ 4 ดอกนำมาตำให้ละเอียด แล้ว กินตอนท้องว่างในช่วงเช้าติดต่อกันประมาณ 1 สัปดาห์ หรือจะนำดอกชบา

มาตากให้แห้งในที่ร่ม แล้วนำมาบดเป็นผงกินครั้งละ 1 ช้อนชาติดต่อกัน 1 สัปดาห์ (ดอก)

7. ช่วยแก้ประจำเดือนไม่มา หรือมาช้า ด้วยการใส่ดอกชบา 3 ดอกนำมาบดให้ละเอียด แล้วผสมกับน้ำมะนาว 2 ช้อนโต๊ะ (หรือจะผสมกับนม 1 แก้วก็ได้) แล้วนำมาดื่มตอนท้องว่างในช่วง

เช้า จะช่วยปรับเรื่องประจำเดือนได้ (ดอก)

8. ใช้ปรุงเป็นยาบำรุงประจำเดือน ด้วยการใส่กีบดอกชบาผสมกับน้ำตาลอ้อยหรือน้ำตาลปีบอย่างละเท่า ๆ กัน ใส่ลงไปโถแก้วมีฝาปิด แล้วเอาโถแก้วไปตากแดดทิ้งไว้ประมาณ 3

สัปดาห์ น้ำตาลก็จะละลายผสมกับดอกชบา แล้วนำมากินครั้งละ 2 ช้อนชา วันละสองครั้งติดต่อกันประมาณ 3

สัปดาห์ (ดอก)

9. ใบชบาสามารถช่วยรักษาแผลไฟไหม้น้ำร้อนลวกได้ ด้วยการใช้ใบชบาหรือฐานของดอกชบาก็ได้ นำมาตำให้แหลก แล้วนำมาพอกบริเวณที่เป็นแผล ก็จะช่วยรักษาแผลได้ (ใบ)
10. เปลือกต้นชบาสามารถใช้รักษาโรคผิวหนังที่เกิดจากเชื้อราได้ (เปลือก)
11. รากสด ๆ ของชบาพันธุ์ดอกขาวหรือแดง นำมาตำละเอียดใช้พอกฝีได้ (ราก)
12. ช่วยแก้อาการฟกช้ำบวม ด้วยการใช้รากสดของชบาพันธุ์ดอกขาวหรือแดงนำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกแก้อาการฟกช้ำ (ราก)
13. ใบชบาช่วยบำรุงผมให้ดกดำเงางาม ด้วยการใช้ใบชบาประมาณ 1 กำมือ ล้างให้สะอาด แล้วนำมาตำให้แหลก เติมน้ำเล็กน้อย ให้นำคั้นเอาแต่น้ำแล้วกรองกากทิ้ง หลังจากนั้นให้ใช้น้ำ
เมื่อจากใบชบามาใช้สระผม จะช่วยชำระล้างสิ่งสกปรกและช่วยบำรุงผมด้วย (ใบ)
14. สามารถนำมาใช้ทำเป็นสีย้อมผ้าได้ โดยจะให้สีดำ เพราะในอดีตมีการนำมาใช้ย้อมผม ย้อมขนตา หรือนำไปทารองเท้า (จึงเป็นที่มาของ Shoe flower หรือดอกกรองเท้านั่นเอง) (ดอก)
15. เปลือกของต้นชบาสามารถนำมาใช้ทำเป็นเชือก หรือใช้ทอกระสอบได้อีกด้วย (เปลือก)
16. ต้นชบานิยมปลูกไว้เป็นแนวรั้วเพื่อชมดอก เพราะนอกจากจะให้ความสวยงามแล้วยังปลูกง่าย แข็งแรง และตายยากอีกด้วย (ต้นชบา)
17. ดอกเหมาะสำหรับนำมาร้อยเป็นพวงมาลัย เพราะมีสีสดใสและดอกโต (หากไม่ยึดติดกับอคติในอดีต) เป็นดอกไม้ที่ตัดหูไต้ดงามอีกชนิดหนึ่งเลยละครับ

คำสำคัญ : ชบา

ที่มา : <https://medthai.com/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-05-26

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1600&code_db=610010&code_type=01